

SZERZŐI JOGBÓL EREDŐ FELHASZNÁLÁSI DÍJ MEGFIZETÉSE

SZJSZT-28/2016

A megkereső törvényszék végzésében feltett kérdései az alábbiak

- 1. Vizsgálja meg az előzményiratban a felperes 17. sorszámú beadványához F/20 számmal csatolt „Különcélú, digitális URH diszpécser hálózatának dokumentációja frekvenciakijelöléshez” című alperesi tervet, és állapítsa meg, hogy az abban foglalt tervdokumentáció szerzői jog által védett alkotásnak minősül-e!*
- 2. Amennyiben igen, úgy vesse össze azt az alperes által csatolt teljes tervdokumentációval, konkrétan „A tájékoztatási rendszer” című tervekkel. Amennyiben a fent említett felperesi és alperesi művek egymásnak átdolgozása vagy másolatai lennének, úgy állapítsa meg a felhasználás százalékos értékét is figyelemmel az előzményiratban a keresethez F/11 számmal csatolt igazságügyi szakértői véleményre is!*
- 3. Vizsgálja meg, hogy az adott tervezési területen milyen árszabási gyakorlat alapján árazzák be a tervek elkészítését és felhasználását, ha lehetséges jelölje meg az adott tervdokumentáció értékének nagyságrendjét!*

Az eljáró tanács szakértői véleménye

1. Az eljáró tanács tanulmányozta a 17. sorszámú beadványhoz tartozó, 2011. szeptemberében kelt, K. G. által készített a „Különcélú, digitális URH diszpécser hálózatnak dokumentációja frekvenciakijelöléséhez” c. dokumentumot (a továbbiakban: 17-es F/20 irat)

A 17-es F/20-as irat vonatkozásában a szakértő testület úgy nyilatkozik, hogy annak 3–8. oldalig terjedő része szakirodalmi műnek [Sztj. 1. § (2) bek. a] minősülő „Tervezési leírás”, amely tartalmaz egy – más szerzőkre utaló, ám – rendkívül pontatlan forrásmegjelölést (9. o.).

A 17-es F/20. dokumentum a „Tervezési leírást” meghaladóan jellemzően adatokat és számításokat tartalmaz, melyek szerzői jogi szempontból nem relevánsak.

A Tervezési leíráshoz az alábbi mellékletek tartoznak:

- I. sz. melléklet – Terepmetszetek (72 ábra),
- II. sz. melléklet – Számítási táblázatok,
- III. sz. melléklet – Ellátottsági térkép, Zavartatási térkép (12 db),
- IV. sz. melléklet – Pont-pont közötti számítás adatlapjai (hiányzik),
- V. sz. melléklet – Állomás adatlapok (Hálózat, Állomás, Antenna, Berendezés adatlapok – 26 oldal).

Az eljáró testület az iratok keletkezésének időrendiségét vizsgálva arra a feltételezésre jutott, hogy a 17-es F/20-as dokumentáció egy frekvenciakijelölés iránti kérelemhez tartozott, mely ügyben a felperes korábban a zrt. nevében járt el. A frekvenciakijelölés olyan hatósági döntés, amely a kérelmezőt felhatalmazza a rádióberendezés, rádiórendszer (rádióállomás, rádiótávközlő hálózat, rádiótávközlő rendszer) telepítésére.

Az, hogy miért pont a kijelölt helyszínek vonatkozásában kerültek a számítások lefuttatásra és az eredmények kimutatásra, a testület előtt nem ismert. A helyszínek megjelölése származhatott a zrt.-től (tenderanyag vagy egyéb forrás), következhetett a domborzati adottságokból, vagy tartalmazhatta a tervező valamely egyedi elgondolását. Az azonban tényként kezelhető, hogy a rendszertechnikai és telepítési tervnek igazodnia kellett a korábbi (K. G. által készített) dokumentáció helyszíneihez, hiszen az adott, engedélyezett frekvenciákhoz tartozó megvalósításról beszélünk. A két terv közötti kapcsolat – adatok és információk szintjén – szükségszerű.

Tényként állapítható meg, hogy a 17-es F/20 I. számú irat és az alperesi dokumentáció 7. Terepmetszetek pontban megjelölt anyagok azonos mérési eredményeket rögzítenek. A 2011. március 31-vel dokumentált anyagon látható, hogy az itt feltüntetett eredmények 2010. február 15-én rendelkezésre álltak. (Nyomtatási időpont megjelölése.)

Tényként állapítható meg, hogy a 17-es F/20 II. számú irat és az alperesi dokumentáció 8. Számítási táblázatok pontban megjelölt anyagok azonos mérési eredményeket rögzítenek.

Tényként állapítható meg, hogy a 17-es F/20 III. számú melléklet és az alperesi dokumentáció 9., Térképek, 9.1. Ellátottsági térkép, 9.2. Zavartsági Térkép pontban megjelölt anyagok azonos ábrákat rögzítenek.

Tényként állapítható meg, hogy a 17-es F/20 V. számú melléklet és az alperesi dokumentáció 16. Mikrohullámú adatszolgáltatás nyilvántartó lapja pontban megjelölt anyagok részben hasonló adatokat rögzítenek. (Itt az F/20 számon kelt anyag 2011. 11. 16-os nyomtatási dátumú, míg az alperesi dokumentáció 2010. 07. 07-én kelt.)

Valamennyi melléklet esetében megállapítható, hogy azok valamely szoftver futtatásának eredményeként kerültek előállításra.

Az a tény, hogy valamely szoftver különböző adatok bevitelét követően ábrákat, diagrammokat, gráfokat stb. rajzol, adatlapi felületeket tölt ki, nem keletkeztet szerzői jogot az adatokat betápláló személy részére, hiszen ezek nem tekinthetők az ő egyéni, eredeti alkotásának.

Az már egy másik – szerzői jogilag releváns – kérdés, hogy a szoftver használatára kinek és milyen feltételek mellett volt jogosultsága. A felek által azonban nem volt vitatott, hogy a szoftvert a felperes saját érdekkörében eljárva használta, és ahhoz minden szükséges jogosultsággal és engedéllyel rendelkezett. A szoftver által létrehozott eredmény értéket képvisel, melynek megismerését, hasznosítását ellenértékhez köthetik a felek, de ez nem a szerzői jog, hanem a polgári jog területére tartozik, melynek keretében annak díjáról és a hasznosítás mértékéről a felek saját döntésük, szerződési szabadságuk keretében állapodnak meg.

Jelen esetben tehát annak megítélése, hogy az itt felsorolt mellékletekben átadásra került információ (amely szerzői műnek nem minősül, hiszen egyéni, eredeti jelleget nem hordoz) vagyoni értékkel bírhat-e, nem szerzői jogi, hanem polgári jogi kérdés.

Hasonlóan látta ezt a szakértő testület, amely korábbi döntésében (SZJSZT-24/2007/2 – Tervdokumentációk) átdolgozása kimondja, hogy:

„Megjegyezni kívánja ugyanakkor az eljáró tanács, hogy a felperes tervdokumentációjában és az ahhoz kapcsolódó műszaki leírásban szereplő vagyoni értékű műszaki megoldások és ismeretek, bár önmagukban nem állnak szerzői jogi védelem alatt, esetlegesen a Ptk. szabályai szerinti oltalomban részesülhetnek.”

Tervdokumentációk készítése esetében – ha nem csak adatok és ismeretek átvételéről van szó – is fontos látni, hogy a megrendelői igények és a valóság (térbeli lehetőségek, elhelyezkedések) szükségszerűen hasonló megoldásokat indukálhatnak, melyek esetében nem a „szolgai másolás” esete forog fenn, hanem az következményként jelentkeznek. „... a helyszínrajzok és az egyes műtárgyak tervei esetében is a ... tervek között fennálló esetleges hasonlóságok a műszaki létesítmény általános rendeltetéséből, a vonatkozó hatósági előírásokból és egyéb szabályokból adódnak, ezért e hasonlóságok nem hordozzák a szerzői jogi védelem feltételeként szükséges egyéni-eredeti jelleget.” (SZJSZT 24/2007/2)

Jelen esetben azonban még erről sincsen szó, hiszen a tényleges tervek, amelyek „a valamilyen műszaki berendezés alkotó jellegű megtervezése a térben kivitelezendő létesítmény kétdimenziós kifejezéseként” (SZJSZT 18/2005) valósultak meg, a zrt. által átvett terv részeként annak 241. oldalától találhatóak meg. E megvalósulási és kiviteli tervek megrendelőjeként a C. van megjelölve, szerzőként pedig B. M. távközlési magántervező és H. E. okleveles építészmérnök szerepel. E tervek vonatkozásában azonban a bíróság a testülethez kérdés nem intézett, így e körben a jogok átszállásának feltárása nem képezi a testület feladatát.

2. 17-es F/20-as mellékletben a 3–8. oldal között rögzített szakirodalmi anyagot, mely oldalmat élvez, az alperes másolja szinte szó szerint az alperesi dokumentáció 21–25. oldalán, anélkül, hogy az eredeti iratban még megjelölt forrásokat idézné, vagy a másik mű által hivatkozott forráshelyeket megjelölné. E többszörözés, amennyiben a felek e tekintetben külön megállapodást nem kötöttek, jogsértő.

A frekvencia kijelöléséhez szükséges adatok ismerete nélkül az URH-rendszertechnikai és -telepítési terv nem lett volna elkészíthető. Ez azonban nem indokolja, hogy a szakirodalmi műnek minősülő rész is másolásra kerüljön.

Az F/11 szám alatt csatolt szakértői vélemény kimondja, hogy „A Kft. által 2001. március 31-i dátummal készített 'URH rendszertechnikai és telepítési terve' című dokumentum 398. oldal terjedelmű mű. A terv 20. oldalától a 335. oldalig terjedő része megegyezik a K. G. hírközlési és mérnökinformatikai tervező által készített „URH rendszerengedélyezési tervdokumentációval.”

Az eljáró testület ezen egyezést, a rendelkezésre bocsátott iratokból a szakértő által tényként kezelt hasonlóságot megállapítani nem tudja, tekintettel arra, hogy a 17-es F/20-as melléklet nem tartalmazza az alperesi dokumentáció 237. oldalától a 363. oldalig tartó részét. (Amely az eljáró tanács véleménye szerint a tényleges tervezési munkát, és nem pedig más forrásból nyert adatokat tartalmazza.)

Az eljáró testület a szakértő által vizsgált dokumentumok teljességére vonatkozóan megjegyzi, esetlegesen megállapítani szükséges, hogy B. Z. szakértő előtt ismert volt-e a vélemény elkészítésekor az alperesi dokumentáció 237–363. oldala közötti része.

3. A szakértő által alkalmazott mennyiségi összehasonlítás önmagában a szerzői jogi jog sértés megállapítására nem alkalmas, mert a nem szerzői jogi tartalmakat, hanem az adat-táblákat, gráfokat, adatlapokat azonos minőségben méri és értékeli, mint a tényleges szerzői teljesítményeket.

Annak megítélése, hogy a szakértő által hivatkozott utolsó 63 oldal esetében a képek átvétele, az ott fellelhető szövegek kapcsán nyújtott fordítási teljesítmény (angolról magyarra) mennyire egyéni-eredeti jellegű, szintén nem képezi ezen vizsgálat tárgyát, tekintettel arra, hogy nem része a 17-es F/20-as mellékletnek.

Ezzel szemben azt szükséges vizsgálni, hogy az alperesi dokumentáció, mint URH rendszertechnikai és telepítési terve, a 17-es F/20-as melléklet nélkül is teljes és kivitelezhető-e, bár e mellékletben található információkra épül. A szakértő testület véleménye szerint a kivitelezéshez elegendők azok a műszaki leírások, melyeket a 241. oldaltól tartalmaz az alperesi dokumentáció. Tehát a tervezési leírás, bár a dokumentációk közé illesztett, nem elemi része a tervnek, az abban foglalt adatok, információk ugyanis a szakmai körökben ismertek, az egyes függvények felsorolása, ajánlás ismertetése a terv egyéni, eredeti jellegéhez nem tesz hozzá. A szakértő testület ezért azt állapítja meg, hogy a 17-es F/20-as melléklet oltalom körébe tartozó részének is csak a többszörözése történt meg, az átdolgozása nem.

A testület a szakirodalmi mű értékét a terv vonatkozásában (tekintettel arra, hogy annak elkészítése milyen mértékű egyediséget tartalmaz, illetve mennyi ismert elemet, eljárás ismertetést foglal magában) az alábbiak szerint határozza meg.

A szakértő testület – mivel az összehasonlítás alapjául szolgáló szakirodalmi művekre vonatkozó forgalmazási adatok a szakvélemény készítése során nem voltak fellelhetők – egyrészt a sajtóban megjelenő ismeretterjesztő cikkek publikációs díját vizsgálta, mely egy karakter-, illetve „fleck” alapú elszámolást használ. Másrészt a szakkönyvkiadásból ismert szerzőket illető tarifát vette alapul. Torzítja az adatokat, hogy az alapul szolgáló mindkét esetben a többszörözés mértéke lényegesen meghaladja az itt előállításra kerülő műpéldányokat.

A tervezési leírással kapcsolatos jogdíj – ha annak terjedelmét öt és fél oldalnak tekintjük – az ismert adatok alapján 10 000 Ft – 70 000 Ft közötti összegben elfogadható.

A testület ismételten hangsúlyozni kívánja, hogy annak megítélése, hogy a terepmetszetek és egyéb – szintén többszörözésre kerülő – adatok milyen piaci értéket képviseltek egy, a felek által eldöntendő, ám nem szerzői jogi kérdés.

Dr. Kabai Eszter, a tanács elnöke
Dr. Dudás Ágnes, a tanács előadó tagja
Karácsony József, a tanács szavazó tagja

Összeállította: Barsvári Tímea